

Ledencommissie Limburg en De Kempen

De Ledencommissie Limburg en De Kempen vertegenwoordigt ruim 32.100 leden in het zuidoosten van Noord-Brabant en het midden en zuiden van Limburg. Het grondgebied van deze commissie valt samen met de gebieden van de beheereenheden "Kempen en Midden-Limburg" en "Zuid-Limburg".



Grenzen van de LC Limburg en De Kempen

Samenstelling ledencommissie

Thomas van Gemert	voorzitter	Weert
Antonie de Beaumont	penningmeester	Maastricht
Jeannette Hommes	secretaris	Heerlen
Sander Nijssen	lid	Eindhoven
Lotte Niederer	lid	Weert
Evelien Loos-Frijns	lid	Valkenswaard
Ruud Derks	lid	Heerlen
Rob van der Zon	kandidaat-lid	Eindhoven

Ontwikkelingen Ledencommissie

In 2021 hebben we afscheid genomen van Jos Weijs. Hij heeft 2 termijnen van 4 jaar in de LC gezeten. Voordat hij lid werd was hij 2 jaar kandidaat-lid. Gedurende het jaar meldden zich enkele belangstellenden voor de LC: Ruud Derks, Evelien Loos-Frijns en Simme Douwe Flapper. De laatste besloot na een half jaar om zich terug te trekken als kandidaat lid. Het LC-lidmaatschap bleek moeilijk te combineren te zijn met zijn andere werkzaamheden. We hebben tijdens onze jaarvergadering op 25 september 2021 drie nieuwe LC-leden kunnen benoemen: Lotte Niederer, Evelien Loos-Frijns en Ruud Derks. Op dat moment werd onze LC volledig bezet. De LC mag uit 7 leden bestaan. Deze 7 leden hebben allen stemrecht tijdens de landelijke Ledenraadsvergadering die tweemaal per jaar wordt gehouden. Het aantal kandidaat leden in de ledencommissie is niet gelimiteerd. Kandidaat-leden hebben GEEN stemrecht maar verder zijn al hun "rechten en plichten" gelijk aan die van leden. De zittingstermijn van leden is 4 jaar en kan eenmaal verlengd worden.

De LC vergadert meerdere keren per jaar. Aangezien de leden zeer verspreid wonen is de vergaderlocatie in Roermond. Afgelopen jaar hebben we daar in september en november vergaderd. Door Corona konden en mochten we ook in 2021 niet meer fysiek bij elkaar komen. In januari, maart en mei hebben we onze vergaderingen digitaal gehouden. De LC wil eenmaal per jaar de gebiedsmanagers van de twee beheereenheden uitnodigen en een vertegenwoordiger van het waterschap. In 2021 heeft de gebiedsmanager van de Beheereenheid Kempen en Midden-Limburg in onze maart bijeenkomst uitgebreid de ontwikkelingen in zijn beheereenheid (BE) besproken. Hij constateerde dat in de Coronatijd het bezoek aan de natuurgebieden met 40% is toegenomen. In de BE worden 3 grote gebieden onderscheiden: Kempenbroek, Dommeldal ten zuiden van Eindhoven en Maasvallei. Van ieder van deze gebieden werd besproken waar de focus op ligt in 2021. Helaas is het dit jaar niet gelukt om dit ook met de gebiedsmanager van Beheereenheid Zuid Limburg te doen. In de mei vergadering was Vincent Lokin, lid van het Dagelijks Bestuur van Waterschap De Dommel aanwezig. Hij is ook lid van het Algemeen Bestuur en vertegenwoordigt daar de natuurterreinen. Hij informeerde ons onder andere over de actuele problematiek van wateroverlast en droogte. Vooral ten zuiden van Eindhoven in de Kempen is er sprake van problematische verdroging. Speerpunt bij Waterschap De Dommel is de watertransitie die er moet komen. Richting gevend is het jaar 2050 en het beleid voor de komende 6 jaar tot 2027. Dit betekent een koersverandering: van beekgericht naar gebiedsgericht, van sectoraal naar integraal en van water afvoeren naar het principe van iedere druppel telt. Tweemaal per jaar is de landelijke Ledenraadsvergadering van Natuurmonumenten. In 2021 hebben alle leden van de LC aan de digitale versie in mei en november deelgenomen.



Excursie Ledencommissie 2021: bezoek aan de Hompesche Molen

Overzicht ledenactiviteiten in 2021

Het jaar 2021 zal herinnerd worden als het tweede jaar op rij waarin het Coronavirus bepaalde of en op welke manier werkzaamheden en activiteiten van de LC konden plaatsvinden. Natuurmonumenten en dus ook de LC houdt zich aan de maatregelen zoals die door de Rijksoverheid worden gesteld. Uiteraard had dit ook dit jaar weer invloed op de plannen die de ledencommissie voor 2021 had gemaakt. Het doel van de LC was om of virtueel of indien mogelijk fysieke leden bijeenkomsten te organiseren.

1. Digitale Ledenbijeenkomst – 25 maart 2021

Thema

Bescherming van de bedreigde soorten in de Brabantse Kempen en Midden-Limburg

Aanwezig

55 leden en niet leden.

Gastspreker

Rob Geraeds, boswachter ecologie van Natuurmonumenten.

Kort verslag

De aanleiding voor het gekozen thema van deze avond was de leden enquête in november 2020. Van de 103 respondenten gaf 13% voorkeur voor het onderwerp de bedreigde soorten. Het is ook een actueel thema en sluit aan bij het jaarthema 2021 van Natuurmonumenten: "woningnood onder dieren". Het gebied van de beheereenheid omvat ongeveer 4000 hectare waarvan ca. 800 in Brabant en ruim 3000 hectare in Limburg. In het eerste gedeelte van zijn presentatie geeft hij een overzicht van een stukje historie en regelgeving rond beschermde en bedreigde soorten. Uit onderzoek in 2016 waar exact hetzelfde onderzoek, op dezelfde locatie werd uitgevoerd als 27 jaar eerder bleek dat het volume van vliegende insecten met 75% was afgenomen. Uit andere onderzoeken in Nederland werden deze zelfde slechte resultaten bevestigd. Belangrijke oorzaken hiervoor zijn: toename industrie, intensivering landbouw, bemesting, lage grondwaterstand, versnippering door wegen en zware milieudruk. Na deze inleiding volgt een interactief deel. Alle deelnemers krijgen een aantal stellingen voorgelegd waarop ze kunnen reageren. In het tweede gedeelte van zijn presentatie gaat Rob Geraeds meer in op de praktijk van de beheereenheid Kempen en Midden-Limburg. Hij maakt de metafoor tussen de natuur als ecosysteem en een Boeing 747. Dit vliegtuig bestaat uit 6 miljoen onderdelen en 3 miljoen schroeven. Als er 1 schroef mist, is de kans groot dat het vliegtuig toch aan komt op de plaats van bestemming. Hoe meer schroeven missen, hoe kleiner die kans wordt en hoe groter de kans dat het systeem in elkaar stort. Dit geldt ook voor de biodiversiteit.

2. Ledenbijeenkomst Geuldal - 19 september

Thema

Een klimaat-robust Geuldal

Locatie

Volmolen te Epen

Aanwezig

38 deelnemers en 4 leden van de Ledencommissie

Gast spreker en excursieleider

Andre Hassink, projectmanager Portfolio team Zuid van NM

Kort verslag

Dit is de eerste bijeenkomst op locatie sinds Corona. Voordat Andre Hassink met de ruim 4 kilometer lange excursie door het Geuldal start geeft hij eerst een inleiding. Het Geuldal wordt beheerd door verschillende eigenaren: Staatsbosbeheer, Stichting Limburgs Landschap, Natuurmonumenten en particulieren zoals boeren. Uiteraard worden de activiteiten op elkaar afgestemd. De Geul start op de grens van België en Duitsland. 80% van het water van de Geul komt uit België. Het Geuldal is een watermolengebied. Andre legt de problematiek van vernatting en verdroging uit en de genomen en te nemen maatregelen door alle betrokkenen in het gebied. Deze staan beschreven in de flyer "Een klimaat robuust Geuldal" die iedereen heeft ontvangen bij de bevestiging van deelname aan deze bijeenkomst of bij bericht van plaatsing op de wachtlijst. Tijdens de excursie heeft Andre Hassink op 6 plekken in het gebied een toelichting gegeven van maatregelen die genomen zijn en of worden.

Hieronder enkele foto's van de excursie.



3. Jaarvergadering en excursie – 25 september

Locatie

De Volmolen te Riethoven

Aanwezig

30 leden en niet leden, 16 leden afgemeld, 4 leden van de ledencommissie en 3 kandidaat-leden

Kort verslag

Jaarvergadering:

- Het verslag van de Jaarvergadering 2020 van de ledencommissie Limburg en De Kempen wordt goedgekeurd. Er zijn geen vragen of opmerkingen.
- Het Jaarverslag 2020 van de ledencommissie Limburg en De Kempen wordt goedgekeurd. Ook hier zijn geen vragen of opmerkingen over.
- Vanuit de Ledenraad wordt gemeld dat biodiversiteit centraal staat in het jaarthema van NM. In 2020 met Biodiversiteit en bomen en in 2021 met het thema "Thuis voor dieren" om de woningnood onder dieren centraal te stellen.
- Jos Weijs neemt na 2 termijnen van 4 jaar afscheid als lid van de ledencommissie. Hij wordt door alle aanwezigen bedankt voor zijn inzet. Jos was penningmeester. Met zijn vertrek kwam deze functie vrij en is opgevuld door Antonie de Beaumont.
- Antonie de Beaumont wordt herkozen voor haar tweede termijn als LC lid.
- Benoeming nieuwe leden van de ledencommissie. De ledencommissie mag uit 7 leden met stemrecht in de Ledenraad bestaan. Lotte Niederer, Evelien Loos-Frijns en Ruud Derks zijn kandidaat-lid die zich verkiesbaar stellen voor het LC lidmaatschap. Het enige verschil tussen een kandidaat lid en een lid is dat een kandidaat-lid geen stemrecht heeft in de Ledenraad. De Ledenraad komt tweemaal per jaar bijeen. Verder zijn alle "rechten en plichten" gelijk. Lotte, Evelien en Ruud worden unaniem aangenomen als nieuw lid van de ledencommissie.
- In de rondvraag geeft een van de aanwezigen aan het jammer te vinden dat het bezoekerscentrum op de Brunsummerheide is gesloten en is verhuisd naar de St. Pietersberg in Maastricht. Een aantal aanwezigen geeft aan dat zij graag meer input willen geven aan NM op lokaal niveau. Maurice Martens, een van de auteurs van het boek "Natuurlijk Maastricht" biedt de voorzitter van de LC dit boek aan.

Na de vergadering wandelen we onder leiding van Boswachter Joris Hurkmans over een deel van de Loondermolenpad route.

Hieronder zijn enkele foto's toegevoegd van de jaarvergadering en excursie.



4. Digitale ledenbijeenkomst – 24 november

Thema

Natuurmonumenten aan de slag voor natuur en landschap in Kempen-Broek'

Aanwezig

20 leden en 7 leden van de ledencommissie

Gast sprekers

- Robin Peeters, coördinator natuurbeheer van de beheereenheid Kempen en Midden-Limburg
- Corine Geujen, hydroloog bij Natuurmonumenten.

Kort verslag

De avond bestaat uit 2 delen. Voor de pauze vertelde Robin Peeters over de natuurlijke processen in het Kempen-Broek en na de pauze ging Corine Geujen in op het herstel van de waterhuishouding in Kempen-Broek.

- Robin Peeters liet eerst een paar kaartjes zien met gebiedsmarkering en een hoogtekaart. Vervolgens vertelde hij dat een Natuurvisie voor 18 jaar geldt.

Hierin staan toetsbare doelen over natuur beheer. Iedere 6 jaar vindt er een kwaliteitstoets plaats. Dus gedurende een looptijd van een natuurvisie gebeurt dit 3 keer. In een kwaliteitstoets wordt een gebied geanalyseerd door een ecooloog: wat gaat goed en wat zijn de knelpunten. Ook bestaat er een eenjarig cyclus met een activiteitenplan met daaraan gekoppeld een budget. Drie typen beheerstrategieën zijn te onderscheiden:

- cultuurlandschap
- half natuurlijk landschap
- nagenoeg natuurlijk landschap (ook wel procesnatuur of wildernisnatuur genoemd)

In de natuurvisie van Kempen Broek en Loozerheide is gekozen voor nagenoeg natuurlijk landschap. Er zijn sleutelfactoren aanwezig die er voor zorgen dat het gebied er uit ziet zoals het er uit ziet, zoals vraat door begrazing, verbossing en vernatting. Grazers, zoals taoussen, Exmore ponnies en Schotse Hooglanders zorgen voor heterogeniteit. Het doel is om een natuurlijke kudde onderdeel te laten worden van het gebied.

Uiteraard gebeurt dit onder de volgende randvoorwaarden:

- veiligheid en gezondheid van mens en dier blijven van belang
- dierenwelzijn wordt scherp in het oog gehouden
- er wordt rekening gehouden met de burens

Naast nagenoeg natuurlijk landschap zijn er ook Natura 2000 gebieden. Op Europees niveau zijn doelen afgesproken voor deze natura 2000 gebieden. Natuurmonumenten heeft zich gecommitteerd om aan die doelen mee te werken. Ook de Tungelerwallen en het Areven vallen niet onder het Nagenoeg Natuurlijk Landschap. Deze beide terreinen zijn kleinschalige cultuurlandschappen waar Natuurmonumenten versnipperd eigendommen heeft. Grootschalig beheer is hier niet reëel.

- Na de pauze vertelde Corine Geujen over de plannen, de redenen en de stand van zaken van het herstel van de waterhuishouding in Kempen-Broek. De waterhuishouding in de natuurgebieden is niet in orde. De belangrijkste oorzaak is de verdroging die al vanaf 1950 aan de gang is. De belangrijkste oorzaken zijn:

- Ontwatering van landbouwgrond (60%).
- 30% door grondwaterwinningen.
- 10% door overige oorzaken zoals verdamping en meer water uit de steden gaat niet de grond in maar het riool in.
- De laatste jaren is er ook sprake van neerslagtekort. In 2018 was het extreem droog, vooral op de hoge zandgronden waren tekorten. In 2021 was weer redelijk nat. De impact van de droogte was onder andere gewasschade in de landbouw en, natte gebieden verdroogden. De grondwaterstanden waren 10-50 cm lager dan normaal. Dit was duidelijk merkbaar in de natuurgebieden. Er was minder kwelstroom. De beheerders constateren grote schade bij beken, vennen, bronnen en de natuur van natte plaatsen.

De aanpak van de waterhuishouding van natuurgebieden geschiedt door middel van zogenaamde klimaatbuffers. Dit wordt als volgt gedefinieerd: natuurlijke klimaatbuffers zijn gebieden waar natuurlijke processen de ruimte

krijgen. Ze vervullen een rol bij het vasthouden en opvangen van water, het voorkomen van watertekorten, het temperen van hitte en het verminderen van koolstofdioxide in de atmosfeer.

Klimaatbuffers zijn dus niet alleen goed voor natuur, ook de omgeving profiteert mee. De klimaatbuffer Kempenbroek is een natuurlijke spons en CO2 vasthouder. Het gebied is nat, moerassig en veel waterlopen. De Wijfelterbroek wordt omringd door diepe waterlopen, Die worden gedempt waardoor er minder water uit het Broekerbos wordt onttrokken. Het streven is een doorstroommoeras te ontwikkelen met moeras en broekbos. Daardoor wordt het water langer vastgehouden in de grond en het maaiveld. Het risico op overstromingen bij zware neerslag stroomafwaarts neemt af. De droogte wordt verminderd, er komt meer kwel in het natuurgebied en de waterkwaliteit wordt beter.

Hoge grondwaterstand en goede waterkwaliteit is belangrijk voor de ecologie. Echter ook buiten dit natuurgebied zijn maatregelen nodig. De Belgische beekjes moeten schoner, daar zitten nog te veel meststoffen in. Uiteraard is er overleg met Belgische collega's en waterschappen. Dit klimaatbuffer project Kempenbroek start in de zomer 2022.

5. Extra Ledenbijeenkomst Geuldal

Vanwege de enorme belangstelling voor de ledenbijeenkomst in het Geuldal op 19 september is een extra bijeenkomst gepland. Helaas kon deze vanwege de ontwikkelingen met Corona niet doorgaan. In juni 2022 zal de lezing en excursie opnieuw worden aangeboden.

Overige activiteiten ledencommissie

Webinars

Bijwonen van online webinars georganiseerd door NM landelijk, zoals

- Januari en april: een webinar over de Marketing en communicatiestrategie van Natuurmonumenten
- Mei: Rotterdam de boer op. Spectaculair meer biodiversiteit op het platteland, eerlijk geproduceerd regionaal eten en een gezonde bedrijfsvoering voor boeren. In Rotterdam komt deze droom tot leven dankzij een speciale gift van de Nationale Postcode Loterij. Natuurmonumenten heeft samen met boeren, ketenpartijen, (online) supermarkten en ondernemers een unieke coalitie gesmeed. Negentien partijen werken hier samen om deze ambitieuze droom waar te maken.
- Oktober: een webinar over water, gemeenschappelijk landbouwbeleid, de formatie en stikstof: de actuele stand van zaken en het standpunt van Natuurmonumenten.

Samenwerking beheereenheid Zuid-Limburg

Overleg en samenwerking met de beheereenheid Zuid-Limburg, zoals

- Participeren in de projectgroep gebiedsmarketing plan van het Geuldal. Dit plan is in november 2021 voltooid.
- Contactcommissie Brunssummerheide. Deze commissie bestaat uit gebruikers van de Brunssummerheide (waaronder leden van NM) en komt 2 maal per jaar bij elkaar om actuele ontwikkelingen over beheerwerkzaamheden en bezoekersgedrag op de Brunssummerheide te bespreken. In 2021 op 7 september digitaal bijeengewees.
- Bespreken van de jaarplannen 2021 van de Beheereenheid Zuid Limburg en de ledencommissie.
- Lotte Niederer, Antonie de Beaumont, Rob van der Zon, Jos Weijs en Jeannette Hommes hebben op 13 augustus op de St. Pietersberg in Maastricht een uitgebreide toelichting gekregen van de coördinator van het bezoekerscentrum St. Pietersberg. Op dit moment een bezoekerscentrum op wielen die gedurende de week op verschillende locaties op de St. Pietersberg staat. Op de volgende pagina staan enkele foto's.
- Antonie de Beaumont en Jeannette Hommes hebben deelgenomen de kwaliteitstoets dag St. Pietersberg op 18 augustus 2021.
- Ruud Derks, Rob van der Zon en Jeannette Hommes hebben deelgenomen aan de excursie in de diepe Enci groeve op 9 oktober. Die ochtend werd uitleg gegeven over de actualisatie van het Plan van Transformatie.
- Deelname excursie Bomenkap Brunssummerheide Jeannette Hommes op 20 oktober. Uitleg over de beheerwerkzaamheden in het najaar 2021.



Bezoek LC aan bezoekerscentrum St. Pietersberg

Samenwerking beheereenheid Kempen en Midden-Limburg

Overleg en samenwerking met de Beheereenheid Kempen en Midden-Limburg

- De LC heeft een bijdrage geleverd aan de gebiedsvisie voor Kempen-Broek.
- Uitgebreid overleg bij de voorbereiding van de digitale ledenbijeenkomsten op 25 maart en 24 november.
- De jaarlijkse gebiedsexcursie van de ledencommissie op 13 november was dit jaar bij de Molenplas en De Hompesche Molen bij Stevensweert. Twee ervaren vrijwilligers van NM gaven uitgebreid toelichting op recente beheer ontwikkelingen in dit gebied. Hieronder enkele foto's van deze excursie.



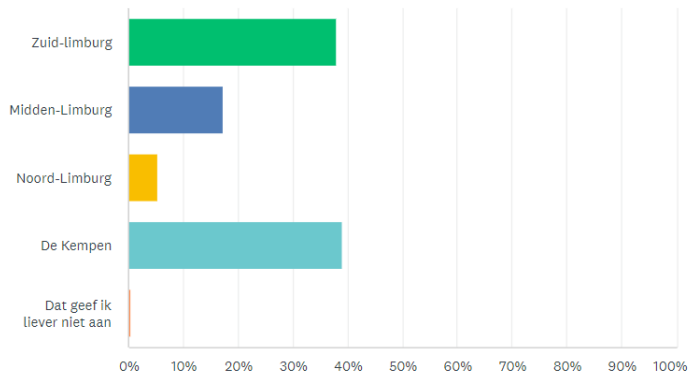
Excursie LC naar de Hompesche Molen

Ledenenquête

In de mailing van november 2021 ontvingen alle leden in onze ledenregio van wie het email adres bekend is een schriftelijk enquête. Ruim 1.000 leden gaven aan naar welke onderwerpen en activiteiten hun belangstelling uitgaat. De resultaten van de enquête kunt u hieronder vinden. De resultaten zijn input voor het jaarplan 2022 van de ledencommissie.

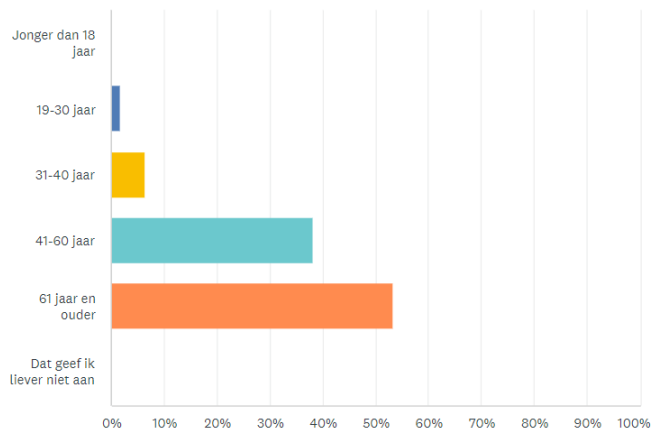
In welke regio woon je?

Beantwoord: 1.072 Overgeslagen: 3



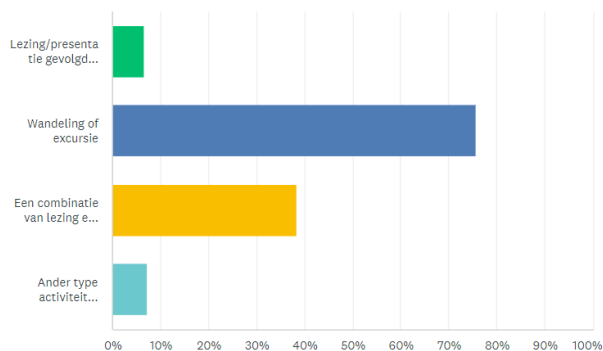
Wat is je leeftijd?

Beantwoord: 1.074 Overgeslagen: 1



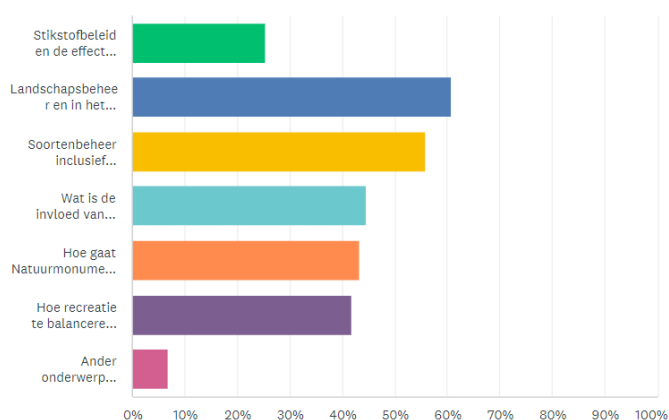
Welk type activiteiten spreken je het meest aan:

Beantwoord: 1.075 Overgeslagen: 0



Wat zijn onderwerpen die je aanspreken

Beantwoord: 1.075 Overgeslagen: 0



De volgende 24 thema's zijn verder ingebracht door leden:

1. Verrijking (basis) kennis van planten en dieren
2. Klimaatverandering
3. Landbouw en veehouderij
4. Natuurbeheer (maaibeleid, balans drukte/recreatie)
5. Fauna beheer (dierenwelzijn, Teruggang boerenlandvogels etc.)
6. Handhaving tegen overlast in de natuurgebieden (afval, mountainbikers etc.)
7. Activiteiten voor kinderen
8. Fijnstof
9. Natuurhistorie
10. Strategie (realisatie EHS, uitbreiding natuurgebieden, bosaanplant)
11. Introductie gebieden en bijbehorende thema's
12. Cultuurhistorie
13. Stikstof
14. Energietransitie
15. Overzicht activiteiten Natuurmonumenten (veldwerk)
16. Fotografie
17. Vrijwilligerswerk
18. Luchtkwaliteit
19. internationale samenwerking
20. Zonneweides
21. Natuur in stedelijk gebied
22. ENCI groeve , bezoek aan de Schark
23. Biodiversiteit
24. Omgevingswet wijziging